

Hovoríme o rodine IV. – Ako sa o ňu stará
Cirkev

Báseň – V nebi

Ideál kresťanskej rodiny

Do pamäti a pamätníka – O dôvera v Boha

V rodinnej škole – IV. kapitola

- Učme deti presnej poslušnosti

Trochu smiechu – V rozhovoroch so
susedmi

IV. Hovoríme o rodine,

o tom, ako čeliť zlu, ktoré sa práve z nej šíri do celej ľudskej spoločnosti, odkiaľ sa potom dostáva späť a robí stav rodiny ešte povážlivejším.

A hovoríme aj o tom, ako ju urobiť prameňom, plodiskom dobra. Boh stvoril na začiatku človeka ako muža a ženu a prial si, aby boli jedným telom. Ich odpoveď na toto Božie pranie poznáme. Vyjadrujú ho dnes hromadnou rozvodovosťou.

Potom im prikázal, aby plodili a naplnili zem... Ale oni si po čase vymysleli teóriu o populačnom výbuchu a uzhodli sa, že nebudú plodiť. A ak ich náhodou strhne žiadostivosť, ktorá zostala v nich ako smutné dedičstvo prvého hriechu, neváhajú pomôcť si v takýchto prípadoch rukami lekárov.

A s dostatočnou istotou sa dá povedať, že Boh ktorý stvoril človeka ako muža a ženu, ako otca a matku, chcel, aby boli ľudské deti vedené k poslušnosti voči všetkým jeho prianiam.

Vieme, čo sa stalo.

Už prví rodičia svojou neposlušnosťou dali nám, svojim deťom, zlý príklad a okrem toho preniesli do nás zlú žiadostivosť.

Ostatné nám dopovie prípad Kain a Ábel, ale ešte zrozumiteľnejšie prípad Noe. Z prvej ľudskej rodiny sa zlo dostalo do celej spoločnosti a z nej zas späť do rodiny.

Synovia Boží, to jest v božej bázni vychované deti, brali si z ľudských dcér, z dcér tých, čo neboli boží, a cez ich rodiny skazilo sa potom celé ľudstvo. A dnes sme svedkami toho istého ovplyvňovania.

Rodina kazí spoločnosť a spoločnosť kazí rodinu. Vraciame sa do Noemových čias, keď z človeka vyprchal duch a človek sa stal už len telom. Začína pršať, vody stúpajú. Ocitáme sa v novej potope. V duchovnej.

No nám sa nechce zomrieť. Chceme večne žiť.

Čo robiť?

V tejto úvahe by sme mali nájsť odpoveď práve na túto otázku: Dáva nám ju Noe, ktorý z poslušnosti voči Bohu stavia

koráb a vytrvá v ňom až do konca. Dajme sa povzbudiť. Majme odvahu. Aj malé svetlo dokáže preraziť tmu.

Aj jedna rodina pozostávajúca - ako Noemova - z ôsmich duší verných Bohu, môže znamenať záchranu celého ľudstva. A nebojme sa. Sme na tom omnoho lepšie, ako bol Noe. Vďaka Bohu Otcu, Bohu Synu i Svätému Duchu. Ale povedzme to obrazom.

Na špinavých vlnách sveta, ktoré ohrozujú človeka morálne a potom aj fyzicky, môže, kto chce, plávať sám. No nemusí. Dnes sú tu už také loďky, ktoré sa pohybujú dopredu združene, ktoré sa vzájomne povzbudzujú, ukazujú si cieľ a upozorňujú sa na nebezpečenstvá. Uprostred nich je materská loď a pri jej kormidle ten, ktorý sa nemôže mýliť ohľadom správneho smeru a hore Duch, vznášajúci sa nad vodami. Z tejto materskej lode prichádzajú rodinám stále nové pokyny a stále nové povzbudenie. Prichádzajú od Boha prostredníctvom jej kormidelníka.

Napríklad taketo:

Biskupovi, ako prvému zodpovednému za rodinnú pastoraáciu sa nariaďuje sedemdesiatym prvým bodom dokumentu o Rodinnom spoločenstve, aby ako otec a pastier mal osobitnú starosť o tento bezpochyby uprednostnený pastoračný úsek.

Má mu venovať svoj osobný záujem, starostlivosť, svoj čas, personál i prostriedky. A jeho pomocníkom, kňazom, sa v tom istom bode hovorí: že základná časť ich úlohy má byť v službe manželstvu a rodine.

Okrem liturgickej služby majú pomáhať rodine v jej ťažkostiach. V útrapách nech stoja po boku jej členov a pomáhajú im, aby sa navykli hľadiť na život vo svetle Evanjelia.

Kňazi nech sa voči rodinám správajú ako otcovia a bratia, ako pastieri a učители a pomáhajú im prostriedkami milosti a svetlom pravdy. A hlas z materskej lode pozýva do tejto služby aj rehoľníkov a sekulárne inštitúty. Podľa 74. bodu spomínaného dokumentu majú preukazovať rodinám svoju pomoc buď jednotlivo alebo združene.

Majú ich navštevovať a byť pri nich vo všetkých ťažkostiach. Sú vyzvaní, a to s osobitným dôrazom, aby rešpektujúc vlastnú charizmu, považovali rodinný apoštolát za jednu z prednostných úloh, ktorý sa v dnešnom stave vecí stáva ešte naliehavejším. Lebo - dodáva sa v nasledujúcom bode - budúcnosť Cirkvi a budúcnosť sveta prechádza cez rodiny.

Nebolo by preto múdre - povedal by tu Henry Godin - zariadovať dom, ktorému horia steny i strecha, starať sa o vedľajšie, kým hynie hlavné.

V prítomnosti niet vážnejšej starosti, ako je starosť o rodinu, ktorá - ako opakuje pápež Ján Pavol II. - je prvou katechézou, prvým seminárom i novíciátom.

Prítom si, pravdaže, požadovanú rodinnú pastoráciu nebudeme predstavovať ako niečo, čo by bolo možné vybaviť aj rečami z kancel'a, príslušnou literatúrou, alebo takými posedeniami medzi manželmi a rodičmi, pri ktorých sú ústa evanjelistov stále zaujaté nejakými hositeľskými pozornosťami.

A nebudeme si rodinnú pastoráciu pliesť ani s návštevami dvorných kaplánov, ktorí sa vo výchove i výučbe snažia nahradiť rodičov.

Rodinná pastorácia spočíva predovšetkým vo výchove rodičov, vzbudzovaním záujmu o ich vlastné poslanie. Rodičia majú byť prví v zápase o to, aby sa ich rodinná loďka nenaplnila kalnými vodami sveta a neklesla na dno.

To, čo nasleduje, chce byť sprostredkovaním niektorých časových usmernení, ktoré učiaci Cirkev adresuje manželom a rodičom, aby ich oboznámila s Božím plánom o manželstve a rodine a cez nich ozdravovala postupne celé ľudstvo.

Je isté, že túto veľkú a ťažkú úlohu môžu len oni splniť, ale aj to im treba ešte pripomenúť, že sa im to môže podariť len pomocou úzkej spolupráce s Cirkvou, od ktorej dostávajú pravdu a milosť.

Až v nebi

A starý člověk túži hlavu sklonit'
mať pokoj nesvätý
a sladké nič-nerobenie
driemoty, obuté v papučkách.
No odporca, ten nespí veru,
ide sa potrhať tak dnes rybky berú,
ospalé hýčkaním.
Peter, spíš?
Je poučený, nespí už.
Nemá preň putá Rím.
Je Peter dnes činu muž
a nechce hlavu skloniť.
Pôjdeš s ním?
Zachytíš túto vzácnu niť?
Dokážeš zaňho chrbát nastaviť?
Zanechaj ufňukané: Keby...
So svätcom pritakaj: Práca, práca, práca!...
Odpočívať budeme
až v nebi...

IDEÁL KREŠŤANSKEJ RODINY

Uvádzame článok, prevzatý z májového čísla „Svätej rodiny“ z r.1948, ktorý nás presviedča, že ideál kresťanskej rodiny bol aj vtedy živý v srdciach našich veriacich.

- Pán nech je s tebou - vyprevádzala Zuzka svojho muža do práce. - A nevyčerpávaj sa príliš - starostlivo dodala a pobozkala ho na čelo. - Mysli aj na svoje zdravie.

Otec pristúpil ešte k postieľkam troch detí. Pokojne spali. Poznačil im čelá krížikom, vložil si pripravené jedlo do tašky, povedal s Bohom a odchádzal do práce.

Siréna zahučala a prúd robotníkov sa valil do textilky. Pracoval v zámočnickej dielni s piatimi kamarátmi. Len čo stroje zaškrípali, Jánov sused hrozne zakľal. Čosi sa mu nepodarilo. Čoskoro bolo počuť podobnú kliatbu aj z druhého kúta. Hluk strojov sa miesil s nadávkami a zlorením.

Ján pokojne stál pri svojom stroji alebo pri zveráku. Ved' vedel prečo pracuje. Šesť nevinných očí jeho princov - tak volal svoje deti - a jeho dobrá manželka potrebovali jesť i obliekať sa.

Janko - prerušil ho náhle majster, ktorý ho už dlhšie pozoroval - vy máte vždy sviatočnú náladu...

Mám deti a manželku.

Nerozumiem celkom... Aj iní majú.

Mám ich rád a práca pre nich ma baví. A potom ako by to bolo, keby som sa im vracal domov nahnevaný. Siréna znovu zahučala. Bol koniec šichty.

Janko - volal kamarát - pod' mi na chvíľku pomôcť. Musím poskladať stroj. Šiel a vďačne pomohol. No tá chvíľka sa pretiahla na hodinu.

- Otecko ide. Hlásil s radosťou najmladší Ferko. O chvíľu boli všetky deti pri otcovi a vešali sa mu na krk.

- Ale deti, ved' vidíte, že som ako kominár. Umažete sa. No deti nato nehľadeli a otecko sa tiež tešil, že ich vidí pri sebe.

- Dnes si sa oneskoril. Víta ho manželka s úsmevom.
- Miškovi som pomáhal. Ospravedľňuje sa otec a vstupuje do izby.

- Tu máš teplú vodu. Prináša čisté umývadlo. - Jaj, krv ti tečie. Čo sa ti stalo? Starostlivo sa dozvedá manželka.

- Nič to... Malé poškrabnutie.

- Deti, na večeru! - volá matka.

Po spoločnej modlitbe prisadli k stolu, kde začali deti rozprávať o svojej práci a o svojich hrách. Otecka všetko zaujímalo. Aj na prácu svojej manželky sa popýtal. Napokon sám porozprával o tom, čo zažil.

A tak sa radosť jedného člena rodiny stávala radosťou všetkých. Aj žiaľ jedného - druhého, podelil sa medzi ostatných. Potom deti odišli spať a manželka ostala samá. V izbe bolo ticho, len zdravé, rovnomerne oddychovanie dieťaťa bolo počuť.

Otec pritiahol lampu bližšie k stolu a vzal do rúk knihu. Žena si prisadla so šitím v ruke. Otec čítal a keď sa mu daktoré miesto zapáčilo, prečítal ho i žene.

- Počuj, Zuzka, povedal jej raz, - tu píš, aká by mala byť dobrá žena a keď dočítal, položil manželke na plece ruku, dodal: Ďakujem Bohu, Zuzka, že aj ty si taká...

Jej upracovaná ruka sa zachvela a líca jej zrumeneli ako mladúche. - Ak som taká Janko, môžem len tebe ďakovať. Bol si vždy ku mne dobrý, trpezlivý. Vydala som sa mladá. Nemala som pochop o živote, ale ty si ma viedol. A dobre si ma viedol.

- Ale ty si sa dala viesť, Zuzka. Vždy si vd'ačne prijímala napomenutia. Neurážala si sa.

- Ale my sme tuším obaja boli dobrí, prehodila Zuzka s úsmevom.

- Hádám rozumní, Zuzka, vedomí si, že sme dostali veľký dar od Pána Boha - našu lásku, ktorú sme si od začiatku starostlivo opatrovali. Láska v manželstve je ako ohník, na ktorý obaja manželka musia občas prikladať nejaké to polienko,

aby im nevyhasol. Musia ho chrániť pred vetrom zväd, pred sprchou surovostí, ale za odmenu ohník horí a zohrieva.

- A boli sme si vedomí aj druhého veľkého Božieho daru: detí... Ich výchova stala sa nám prvoradou povinnosťou. Keď niekedy i doma nebolo všetko tak upravené, ako by malo byť, zažmúril som oči a bol som šťastný, keď som ťa videl sedieť s deťmi a rozprávať im rozprávku. Ty si sa venovala deťom. Nemohla si zarábať, ani mne pomáhať, ale ja som to vďačne sám robil, len aby sme dobre vychovali deti. A doteraz, chvála Bohu, zdá sa, to ide.

Hlásnik odtrúbil desiatu hodinu. Otec zavrel knihu, kľakol si. Matka odložila šitie, ale neschovala ho. Ešte sa mieni dnes k nemu vrátiť. No teraz si pokľakla k mužovi a modlila sa s ním večernú modlitbu.

Keď sa brali, zaumienili si, že sa večer vždy spolu pomodlia a doteraz to ešte vždy zachovali. Keď sa niekedy cez deň pohádali, nemohli zaspať bez spoločnej večernej modlitby.

Potom si muž ľahol. Manželka chvíľu ešte šila. Keď napokon i ona zhasila lampu, veselé hviezdičky z tmavého neba radostne sa pozerali do izbičky, z ktorej si manželia nevyháňali ľahkomyselne svojho host'a: svoje vzájomné manželské porozumenie a lásku.

DO PAMÄTI A PAMÄTNÍKA

O dôvere v Boha

Kto hľadá Boha a okrem neho ešte niečo, ten ho nenájde.
Kto však len jeho hľadá, nájde s ním aj ostatné všetko, čo
potrebuje.

Každé na svet prichádzajúce dieťa je znakom, že Boh ešte
nezúfal nad človekom.

Nie je rozhodujúce koľko nepriateľov má výchova nášho
dieťaťa, ale to, či je s nami Boh.

Násilne vstúpiť v vieru znamená veriť v násilie.

Modlitba nemusí vždy meniť Božiu vôľu, ale nás vždy
privedie bližšie k nej.

Sú kresťania, ktorí sa už viackrát odovzdali Bohu, ale ani raz
poriadne.

Všetci akoby sme mali dve náboženstvá, jedno, ktoré
vzývame a iných učíme a druhé, podľa ktorého konáme.

Aj naše duchovné zručnosti môžu ešte byť pre Boha
stavebným materiálom.

V rodinnej škole

Kapitola 4.

Učme deti presnej poslušnosti.

Presná poslušnosť závisí od dieťaťa, ale i od nás. Najprv musíme my sami vedieť, čo od dieťaťa chceme a ako to chceme.

Rodič niekedy rozkáže len tak z rozmaru a hľadá dôvod svojho rozkazu až potom, keď narazí u dieťaťa na neochotu.

Obrazne povedané: Najprv strelí, až potom mieri. Neuváži, čo treba a ako treba rozkázať a zosmiešni sa.

Kto svoje rozkazy premyslí, dá ich menej, čím pomôže dieťaťu ľahšie si ich zapamätať a ľahšie ich aj splniť. Čím je dieťa menšie, ťažšie chápavejšie, roztržitejšie, tým konkrétnejší musí byť rozkaz alebo zákaz.

Nespravodlivé a nerozumné by bolo žiadať od neho presnosť a dopúšťať sa pritom nepresnosti. Povedať napr.: „Róbert, buď slušný“, znie veľmi neurčito. Treba výslovne označiť, o čo nám ide.

Napríklad takto: „Vieš, vychovaný chlapec neskáče starším do reči, neprevaľuje sa na stoličke. A keď sa ho pýtajú nesmeje sa, ale odpovedá na otázku so všetkou úctivosťou...“

Keď dieťaťu hovoríme, ako si má počínať, najprv mu sami ukážme požadovaný úkon. Prípadne mu ho opíšme alebo označme prirovnaním. Povedzme napríklad: „Urob to tak, ako si to minule urobil.“

Niektoré deti sú pri prijímaní rozkazov pozorné a pri ich splňaní svedomité. V prípade, že nevedia, ako ďalej, prídu sa opýtať. Ak nevládzu, žiadajú pomoc.

No nie všetky sú také.

Podaktoré prídu príliš zavčasu oznámiť, že rozkaz vykonali. Iným zas všetko príliš dlho trvá.

Prinesú napríklad nákup veľmi neskoro, pretože mali na ulici desať príležitostí vyhovieť svojim záľubám.

Na ilustráciu jedna anekdota:

Otec poslal Cyrila kúpiť krabičku zápaliek. Cyril dlho nechodil.

- Konečne! – zvolal otec, keď ho uvidel vo dverách. Vzal krabičku a chcel zažať petrolejovú lampu. Bola už tma. No zápalky nechytali.

- Cyrilko, ale veď tie zápalky sú nanič.

- Ale nie, otecko – veď som ich cestou všetky vyskúšal a všetky dobre horeli.

Takéto deti vedíme aj k časovo presnej poslušnosti termínovaním úkonu, svedomitou kontrolou ak treba, príslušnou sankciou, ktorá sa dá v krajnom prípade vyjadriť aj prútikom alebo vareškou.

Ale treba tu ešte raz pripomenúť, že rodičia naučia dieťa presnej poslušnosti len presnosťou pri formulovaní svojich rozkazov a dôslednosťou pri kontrole ich plnenia.

TROCHA SMIECHU

Z rozhovorov so susedmi:

Vo vlaku cestovala veselá spoločnosť.

Hrali karty a živo sa zabávali.

Jeden starší ujo povedal: Tá dnešná mládež je len skazená..!
Nerozoznáš už chlapca od dievčaťa.

Ako, ľal'a, aj tento chlapec... Vlasy dlhé...

- Neurážajte! To je moja dcéra, - ozval sa rozhnevaný sused.

- Prepáčte, nevedel som, že ste jej otec, - odpovedal
vystrašený ujo.

- Čo si to dovoľujete?! Som jej matka ...

Pás sused, len sa pozrite... Vašich päť deciek na mojej
slivke! Čo vy na to?

Doparoma, a kde je to šieste?

Kým som nemal deti - sťažoval sa sused susedovi - mal som
štyri teórie o výchove. Teraz mám štyri deti a žiadnu teóriu.